

1. Posloupnosti a řady funkcí

1.1. Stejněměrná konvergence posloupností a řad funkcí

Definice. Necht' E je množina, $f : E \rightarrow \mathbb{R}$ je funkce a pro $n \in \mathbb{N}$ je $f_n : E \rightarrow \mathbb{R}$ funkce. Řekneme, že posloupnost $\{f_n\}_{n=1}^{\infty}$ konverguje bodově na E k funkci f , pokud pro každé $x \in E$ platí $f(x) = \lim_{n \rightarrow \infty} f_n(x)$. Značíme $f_n \rightarrow f$.

Řekneme, že posloupnost $\{f_n\}_{n=1}^{\infty}$ konverguje stejněměrně na E k funkci f , pokud

$$\forall \varepsilon > 0 \exists k \in \mathbb{N} \forall x \in E \forall n \geq k : |f_n(x) - f(x)| < \varepsilon.$$

Značíme $f_n \rightrightarrows f$.

Definice. Necht' E je množina, $f : E \rightarrow \mathbb{R}$ je funkce a pro $n \in \mathbb{N}$ je $f_n : E \rightarrow \mathbb{R}$ funkce. Řekneme, že $\sum_{j=1}^{\infty} f_j$ konverguje bodově na E k funkci f , pokud posloupnost částečných součtů $\{\sum_{j=1}^N f_j\}_{N=1}^{\infty}$ konverguje bodově na E k funkci f .

Řekneme, že řada $\sum_{n=1}^{\infty} f_n$ konverguje stejněměrně na E k funkci f , pokud posloupnost částečných součtů $\{\sum_{n=1}^N f_n\}_{N=1}^{\infty}$ konverguje stejněměrně k f . Značíme $\sum_{n=1}^{\infty} f_n \rightrightarrows f$.

Fakt 1.1. Stejněměrně konvergentní posloupnost (resp. řada) funkcí je bodově konvergentní.

Tvrzení 1.2 (Kritérium stejněměrné konvergence). Necht' E je množina, $f : E \rightarrow \mathbb{R}$ funkce a pro $n \in \mathbb{N}$ je $f_n : E \rightarrow \mathbb{R}$ funkce. Pro každé $x \in E$ označme $\sigma_n := \sup_{x \in E} |f_n(x) - f(x)|$. Pak $f_n \rightrightarrows f$ právě když $\lim_{n \rightarrow \infty} \sigma_n = 0$.

Lemma 1.3 (BC podmínka pro stejněměrnou konvergenci). Necht' E je množina a pro $n \in \mathbb{N}$ je $f_n : E \rightarrow \mathbb{R}$ funkce. Pak $f_n \rightrightarrows f$ právě když platí

$$\forall \varepsilon > 0 \exists n_0 \forall n \geq n_0 \forall x \in E : |f_n(x) - f_m(x)| < \varepsilon$$

Tvrzení 1.4 (Weierstrassovo kritérium, M-test). Necht' $\sum_{n=1}^{\infty} f_n$ je řada reálných funkcí definovaných na neprázdné množině E . Označme $\sigma_n := \sup_{x \in E} |f_n(x)|$. Jestliže $\sum_{n=1}^{\infty} \sigma_n < \infty$, pak $\sum_{n=1}^{\infty} f_n \rightrightarrows$ na E .

Tvrzení 1.5 (Zachování spojitosti). Necht' $\{f_n\}_{n=1}^{\infty}$ je posloupnost reálných spojitých funkcí definovaných na neprázdné podmnožině $E \subset \mathbb{R}$ a $f : E \rightarrow \mathbb{R}$ je funkce.

(i) Pokud $f_n \rightrightarrows f$ na E , pak f je spojitá.

(ii) Pokud $\sum_{n=1}^{\infty} f_n \rightrightarrows f$ na E , pak f je spojitá.

Tvrzení 1.6 (Prohození limit). Necht' $\{f_n\}_{n=1}^{\infty}$ je posloupnost reálných funkcí definovaných na omezeném intervalu $(a, b) \subset \mathbb{R}$, která stejněměrně konverguje na (a, b) . Necht' pro každé $n \in \mathbb{N}$ existuje vlastní $\lim_{x \rightarrow a^+} f_n(x)$ (resp. $\lim_{x \rightarrow b^-} f_n(x)$). Pak

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \lim_{x \rightarrow a^+} f_n(x) = \lim_{x \rightarrow a^+} \lim_{n \rightarrow \infty} f_n(x) \quad (\text{resp. } \lim_{n \rightarrow \infty} \lim_{x \rightarrow b^-} f_n(x) = \lim_{x \rightarrow b^-} \lim_{n \rightarrow \infty} f_n(x)).$$

Speciálně, je-li $\sum_{n=1}^{\infty} f_n$ je řada spojitých reálných funkcí definovaných na omezeném intervalu $(a, b) \subset \mathbb{R}$, která stejněměrně konverguje na (a, b) a pro každé $n \in \mathbb{N}$ existuje vlastní $\lim_{x \rightarrow a^+} f_n(x)$, pak

$$\sum_{n=1}^{\infty} \lim_{x \rightarrow a^+} f_n(x) = \lim_{x \rightarrow a^+} \sum_{n=1}^{\infty} f_n(x).$$

Tvrzení 1.7 (Záměna sumy a derivace). Necht' $\{f_n\}_{n=1}^{\infty}$ je posloupnost reálných spojitých funkcí definovaných na neprázdném omezeném intervalu $(a, b) \subset \mathbb{R}$ splňující

(i) f_n má vlastní derivaci na (a, b) , $n \in \mathbb{N}$,

(ii) existuje $x_0 \in (a, b)$ takové, že číselná řada $\sum_{n=1}^{\infty} f_n(x_0)$ je konvergentní,

(iii) $\sum_{n=1}^{\infty} f'_n \rightrightarrows$ na (a, b) .

Pak $\sum_{n=1}^{\infty} f_n \Rightarrow na$ (a, b) a pro každé $x \in (a, b)$ platí

$$\left(\sum_{n=1}^{\infty} f_n \right)' (x) = \sum_{n=1}^{\infty} f_n'(x).$$

Tvrzení 1.8 (Záměna sumy a integrálu). *Nechť $\{f_n\}_{n=1}^{\infty}$ je posloupnost reálných spojitých funkcí definovaných na neprázdném omezeném intervalu $(a, b) \subset \mathbb{R}$ splňující*

- (i) f_n má na (a, b) konvergentní Newtonův integrál, $n \in \mathbb{N}$;
- (ii) řada $\sum_{n=1}^{\infty} f_n$ konverguje stejnoměrně k funkci f na (a, b) .

Pak f má na (a, b) konvergentní Newtonův integrál a platí

$$\sum_{n=1}^{\infty} (N) \int_a^b f_n = (N) \int_a^b \sum_{n=1}^{\infty} f_n.$$

1.2. Mocninné řady

Definice. *Mocninnou řadou o středu $a \in \mathbb{R}$ rozumíme řadu*

$$\sum_{n=0}^{\infty} a_n(x-a)^n,$$

kde $a_n \in \mathbb{R}$ pro každé $n \in \mathbb{N} \cup \{0\}$ a $x \in \mathbb{R}$.

Věta 1.9 (o poloměru konvergence mocninné řady). *Nechť $\sum_{n=0}^{\infty} a_n(x-a)^n$ je mocninná řada. Pak existuje právě jeden nezáporný prvek $\rho \in \mathbb{R} \cup \{\infty\}$ takový, že*

- pro každé $x \in \mathbb{R}$, $|x-a| < \rho$, je uvedená řada absolutně konvergentní,
- pro každé $x \in \mathbb{R}$, $|x-a| > \rho$, je uvedená řada divergentní.

Prvek ρ splňuje

$$\rho = \frac{1}{\limsup_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{|a_n|}},$$

kde výrazem $\frac{1}{0}$ rozumíme ∞ a výrazem $\frac{1}{\infty}$ rozumíme 0. Prvek ρ nazýváme poloměrem konvergence uvedené řady.

Navíc, uvedená řada je stejnoměrně konvergentní na $[a-c, a+c]$ pro každé $c < R$.

Věta 1.10. *Nechť $(a_n)_{n=1}^{\infty}$ je posloupnost nezáporných čísel a nechť existuje $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1}}{a_n}$. Potom existuje také $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{a_n}$ a limity se rovnají.*

Věta 1.11 (derivace a integrace mocninné řady). *Nechť ρ je poloměr konvergence mocninné řady $\sum_{n=0}^{\infty} a_n(x-a)^n$. Potom poloměr konvergence řad $\sum_{n=1}^{\infty} na_n(x-a)^{n-1}$ a $\sum_{n=0}^{\infty} \frac{a_n}{n+1}(x-a)^{n+1}$ je také roven ρ . Pro $x \in \mathbb{R}$ splňující $|x-a| < \rho$ označme $f(x) = \sum_{n=0}^{\infty} a_n(x-a)^n$. Potom*

- (i) funkce f má v každém takovém bodě vlastní derivaci a platí $f'(x) = \sum_{n=1}^{\infty} na_n(x-a)^{n-1}$;
- (ii) $\sum_{n=0}^{\infty} \frac{a_n}{n+1}(x-a)^{n+1}$ je primitivní funkce k f na $(a-\rho, a+\rho)$.

Speciálně, dostáváme následující vzorec pro výpočet n -té derivace funkce f : $f^{(n)}(a) = n!a_n$, $n \geq 0$.

Věta 1.12 (Abelova). *Nechť ρ je poloměr konvergence mocninné řady $\sum_{n=0}^{\infty} a_n(x-a)^n$ a $\rho \in (0, \infty)$.*

- (a) *Jestliže je řada $\sum_{n=0}^{\infty} a_n \rho^n$ konvergentní, potom*

$$\lim_{x \rightarrow (a+\rho)^-} \sum_{n=0}^{\infty} a_n(x-a)^n = \sum_{n=0}^{\infty} a_n \rho^n.$$

- (b) *Jestliže je řada $\sum_{n=0}^{\infty} a_n(-\rho)^n$ konvergentní, potom*

$$\lim_{x \rightarrow (a-\rho)^+} \sum_{n=0}^{\infty} a_n(x-a)^n = \sum_{n=0}^{\infty} a_n(-\rho)^n.$$

2. Teorie míry a integrálu

2.1. Pojem míry, abstraktní Lebesgueův integrál

2.1.1 Základní pojmy

Definice. Necht' $I \subset \mathbb{R}$ je interval s krajními body $a, b \in \mathbb{R}$. Pak *délkou* intervalu I rozumíme číslo $|b - a|$. Značíme $\ell(I) := |b - a|$. Dále definujeme $\ell(J) := \infty$, pokud J je neomezený interval.

Necht' $I_1, \dots, I_n \subset \mathbb{R}$ jsou intervaly a $Q = I_1 \times \dots \times I_n \subset \mathbb{R}^n$. Pak *objemem* n -rozměrného intervalu Q rozumíme číslo $\ell(I_1) \cdots \ell(I_n)$. Značíme $\ell^n(Q) := \ell(I_1) \cdots \ell(I_n)$.

Konečné disjunktí sjednocení omezených n -rozměrných intervalů nazveme *figurou*. Objem figury definujeme jako součet objemů intervalů, z nichž se skládá. *Horní Jordan-Peanův objem* množiny je infimum objemů figur, které ji obsahují. *Dolní Jordan-Peanův objem* množiny je supremum objemů figur, které jsou v ní obsaženy. Pokud horní a dolní Jordan-Peanův objem množiny se rovnají a jsou konečné, řekneme, že množina je Jordan-Peanovovsky měřitelná a společnou hodnotu nazveme jejím *Jordan-Peanovým (J.P.) objemem*.

Definice. Necht' X je množina. Systém \mathcal{A} podmnožin X se nazývá *algebra*, pokud

- (i) $\emptyset \in \mathcal{A}, X \in \mathcal{A}$;
- (ii) $E \in \mathcal{A} \implies X \setminus E \in \mathcal{A}$;
- (iii) $E_1, E_2 \in \mathcal{A} \implies E_1 \cup E_2 \in \mathcal{A}$.

Pokud navíc \mathcal{A} splňuje

- (iv) $E_n \in \mathcal{A}, n = 1, 2, \dots \implies \bigcup_{n=1}^{\infty} E_n \in \mathcal{A}$,

pak říkáme, že \mathcal{A} je σ -algebra. Je-li \mathcal{A} σ -algebra, dvojice (X, \mathcal{A}) se nazývá *měřitelný prostor* a prvky \mathcal{A} se nazývají *měřitelné množiny*.

Fakt 2.1. Každá algebra (resp. σ -algebra) je uzavřená i na konečné (resp. spočetné) průniky.

Poznámka. Množina všech J.P.-měřitelných množin není σ -algebra.

Definice. Definujeme $\mathcal{B}(\mathbb{R}^n)$ jako nejmenší σ -algebru obsahující otevřené množiny v \mathbb{R}^n . $\mathcal{B}(\mathbb{R}^n)$ se nazývá *borelovská σ -algebra* a jejím prvkům se říká *borelovské množiny*.

Definice. Necht' (X, \mathcal{A}) je měřitelný prostor. Funkce $\mu : \mathcal{A} \rightarrow [0, \infty]$ se nazývá *míra*, pokud splňuje

- (i) $\mu(\emptyset) = 0$,
- (ii) jestliže $E_n \in \mathcal{A}, n = 1, 2, \dots$ jsou po dvou disjunktí, pak

$$\mu\left(\bigcup_{n=1}^{\infty} E_n\right) = \sum_{n=1}^{\infty} \mu(E_n).$$

Trojice (X, \mathcal{A}, μ) se nazývá *prostor s mírou*.

Poznámka. J.P.-objem není podle naší definice míra, neboť není definována na σ -algebře. Příkladem míry je například tzv. *počítací míra*, která každé množině $A \subset X$ přiřadí počet jejích prvků.

Tvrzení 2.2 (Vlastnosti míry). Necht' (X, \mathcal{A}, μ) je prostor s mírou.

- (i) Je-li $A, B \in \mathcal{A}$ a $A \subset B$, je $\mu(A) \leq \mu(B)$. Navíc, pokud $\mu(B \setminus A) < \infty$, pak $\mu(A) = \mu(B) - \mu(B \setminus A)$.

- (ii) Je-li $\{A_n\}_{n=1}^{\infty}$ posloupnost z \mathcal{A} , je $\mu\left(\bigcup_{n=1}^{\infty} A_n\right) \leq \sum_{n=1}^{\infty} \mu(A_n)$

- (iii) Je-li $\{A_n\}_{n=1}^{\infty}$ rostoucí posloupnost z \mathcal{A} , je $\mu\left(\bigcup_{n=1}^{\infty} A_n\right) = \lim_n \mu(A_n)$.

- (iv) Je-li $\{A_n\}_{n=1}^{\infty}$ klesající posloupnost z \mathcal{A} a $\mu(A_1) < \infty$, je $\mu\left(\bigcap_{n=1}^{\infty} A_n\right) = \lim_n \mu(A_n)$.

Definice. Necht' (X, \mathcal{A}, μ) je prostor s mírou. Řekneme, že míra μ je *úplná*, pokud každá podmnožina množiny míry nula je měřitelná.

2.1.2 Konstrukce úplných měr, Lebesgueova míra

Definice. Vnější míra na množině X je zobrazení $\nu : \mathcal{P}(X) \rightarrow [0, \infty]$ splňující

1. $\nu(\emptyset) = 0$;
2. $A \subset B \implies \nu(A) \leq \nu(B)$;
3. Je-li $\{A_n\}_{n=1}^\infty$ posloupnost podmnožin X , pak $\nu\left(\bigcup_{n=1}^\infty A_n\right) \leq \sum_{n=1}^\infty \nu(A_n)$.

Příklad. Definujme funkci $\lambda^* : \mathcal{P}(\mathbb{R}^n) \rightarrow [0, \infty]$ předpisem

$$\lambda^*(A) := \inf\left\{\sum_{j=1}^\infty \ell^n(Q_j); Q_j \text{ jsou } n\text{-rozměrné intervaly, } \bigcup_{j=1}^\infty Q_j \supset A\right\}.$$

Pak λ^* je vnější míra na \mathbb{R}^n , které říkáme *Lebesgueova vnější míra na \mathbb{R}^n* .

Definice. Necht ν je vnější míra na množině X . Množinu $M \subset X$ nazveme ν -měřitelnou (podle Carathéodoryho), jestliže pro každou “testovací” množinu $T \subset X$ platí

$$\nu(T) = \nu(T \cap M) + \nu(T \setminus M).$$

Systém všech (carathéodoryovsky) měřitelných množin značíme $\mathfrak{M}(\nu)$.

Věta 2.3. Necht ν je vnější míra na množině X . Pak $\mathfrak{M}(\nu)$ je σ -algebra a funkce $\mathfrak{M}(\nu) \ni A \mapsto \nu(A)$ je úplná míra.

Definice. Necht λ^* je Lebesgueova vnější míra na \mathbb{R}^n . Funkci $\mathfrak{M}(\lambda^*) \ni A \mapsto \lambda^*(A)$ říkáme *Lebesgueova míra na \mathbb{R}^n* a značíme ji λ^n . Množiny z $\mathfrak{M}(\lambda^*)$ se nazývají *Lebesgueovsky měřitelné*.

Tvrzení 2.4. Každá borelovská množina je Lebesgueovsky měřitelná, Lebesgueova míra je úplná a pro každý n -rozměrný interval $Q \subset \mathbb{R}^n$ platí $\ell^n(Q) = \lambda^n(Q)$. Navíc, Lebesgueova míra je translačně invariantní, tj. pro každou měřitelnou množinu A a každý vektor $c \in \mathbb{R}^n$ máme $\lambda^n(A+c) = \lambda^n(A)$, kde $A+c = \{a+c : a \in A\}$.

2.1.3 Měřitelná zobrazení

Značení. Je-li X množina a $A \subset X$, pak *charakteristická funkce množiny A* je funkce $\chi_A : X \rightarrow \mathbb{R}$ definovaná předpisem

$$\chi_A(x) := \begin{cases} 1, & x \in A \\ 0, & x \notin A \end{cases}$$

Je-li $f : D \rightarrow \mathbb{R} \cup \{\pm\infty\}$ funkce a $M \subset \mathbb{R}$, značíme

$$\{f \in M\} := \{x \in D; f(x) \in M\},$$

podobně zavádíme značení jako $\{f > a\}$, $\{f = a\}$.

V celé této subsekcí je (X, \mathcal{A}) měřitelný prostor.

Definice. Necht (Y, \mathcal{A}_2) je měřitelný prostor. Zobrazení $f : X \rightarrow Y$ je $(\mathcal{A}, \mathcal{A}_2)$ -měřitelné, pokud pro každou $E \in \mathcal{A}_2$ je $\{f \in E\} \in \mathcal{A}$.

Úmluva. Pokud je z kontextu jasné co je \mathcal{A} a \mathcal{A}_2 , pak říkáme, že funkce je “měřitelná” místo “ $(\mathcal{A}, \mathcal{A}_2)$ -měřitelná”

Tvrzení 2.5. Necht $f : X \rightarrow \mathbb{R} \cup \{\pm\infty\}$ je funkce splňující, že pro každý otevřený interval $I \subset \mathbb{R} \cup \{\pm\infty\}$ máme $f^{-1}(I) \in \mathcal{A}$. Pak f je měřitelná funkce.

Tvrzení 2.6. (i) Kdykoliv $G \subset \mathbb{R}^n$ a $f : G \rightarrow \mathbb{R}$ je spojitá funkce, pak f je měřitelná.

(ii) Funkce $\chi_A : X \rightarrow \mathbb{R}$ je měřitelná pro každou $A \in \mathcal{A}$.

(iii) Složení měřitelných funkcí je měřitelná funkce.

(iv) Součet, součin, podíl, maximum a minimum konečně mnoha reálných měřitelných funkcí jsou opět měřitelné funkce.

(v) Je-li $\{f_n\}_{n=1}^\infty$ posloupnost měřitelných funkcí, jsou $\sup f_n$, $\inf f_n$, $\limsup f_n$, $\liminf f_n$ (a tedy i $\lim f_n$, existuje-li) měřitelné funkce.

2.1.4 Lebesgueův integrál

V celé této subsekcí je (X, \mathcal{A}, μ) prostor s mírou.

Značení. Je-li $f : E \rightarrow \mathbb{R} \cup \{\pm\infty\}$ funkce, definujeme $f^+ := \max\{f, 0\}$ a $f^- := \max\{-f, 0\}$. (Maximum/minimum funkcí definujeme bodově.) Tedy $f = f^+ - f^-$ a $|f| = f^+ + f^-$.

Definice. Konečný soubor množin $\{A_1, \dots, A_m\} \subset \mathcal{A}$ nazveme *rozkladem* množiny $E \in \mathcal{A}$, jestliže množiny A_j jsou po dvou disjunktní a $\bigcup_{j=1}^m A_j = E$.

Fráze *skoro všude* nebo μ -*skoro všude* se používá ve spojení s vlastností bodů množiny X . Řekneme-li, že taková vlastnost platí skoro všude (nebo ve skoro všech bodech), znamená to, že je splněna až na množinu míry nula, neboli, že existuje množina $N \in \mathcal{A}$ míry nula tak, že vlastnost je splněna ve všech bodech množiny $X \setminus N$.

Definice. Necht f je měřitelná funkce (s hodnotami v $\mathbb{R} \cup \{\pm\infty\}$).

1. Je-li $f \geq 0$, definujeme

$$\int_X f \, d\mu := \sup \left\{ \sum_{j=1}^m a_j \mu(A_j); \{A_j\}_{j=1}^m \text{ je rozklad } X, 0 \leq a_j \leq f \text{ na } A_j, j = 1, \dots, m \right\},$$

kde používáme konvenci že $0 \cdot \infty = 0$.

2. V obecném případě definujeme

$$\int_X f \, d\mu := \int_X f^+ \, d\mu - \int_X f^- \, d\mu,$$

pokud má tento rozdíl smysl.

3. Je-li $E \subset X$, $E \in \mathcal{A}$ a funkce f je definovaná skoro všude na E , pak definujeme

$$\int_E f \, d\mu := \int_X f \cdot \chi_{E \cap D(f)} \, d\mu.$$

Je-li integrál $\int_E f \, d\mu$ definován, říkáme též, že *má smysl*, nebo že funkce f *má integrál*. Je-li navíc tento integrál konečné číslo, říkáme, že $\int_E f \, d\mu$ *konverguje*, nebo že f je *integrovatelná* a tento fakt značíme symbolem $f \in L^1(E, \mathcal{A}, \mu)$, nebo zkráceně $f \in L^1(E)$.

Věta 2.7 (Základní vlastnosti Lebesgueova integrálu). *Necht f a g jsou měřitelné funkce, $\alpha \in \mathbb{R}$ a $E \in \mathcal{A}$. Pak*

(i) $\int_X \chi_E \, d\mu = \mu(E)$;

(ii) $\int_E f \, d\mu = 0$, pokud $\mu(E) = 0$ nebo pokud $f = 0$ skoro všude na E ;

(iii) Pokud $\int_E |f| \, d\mu$ konverguje, pak $|f| < \infty$ skoro všude na E ;

(iv) Pokud je $\mu(E) < \infty$ a f je omezená, pak $\int_E f \, d\mu$ konverguje a $\int_E |f| \, d\mu \leq \sup_{x \in E} |f(x)| \cdot \mu(E)$;

(v) Je-li $\{D_1, D_2\} \subset \mathcal{A}$ rozklad množiny E , pak

$$\int_E f \, d\mu = \int_{D_1} f \, d\mu + \int_{D_2} f \, d\mu;$$

(vi)

$$\int_E \alpha f + g \, d\mu = \alpha \int_E f \, d\mu + \int_E g \, d\mu,$$

má-li pravá strana smysl;

(vii) $\int_E f \, d\mu$ konverguje právě tehdy, když $\int_E |f| \, d\mu$ konverguje;

(viii) Jestliže f, g mají integrál a $f \leq g$ skoro všude na E , pak

$$\int_E f \, d\mu \leq \int_E g \, d\mu;$$

(ix)

$$\left| \int_E f \, d\mu \right| \leq \int_E |f| \, d\mu.$$

2.1.5 Vztah Lebesgueova integrálu k Newtonovu integrálu a Riemannovu integrálu

V moderní matematické literatuře se integrálem bez přívlastku rozumí vždy integrál Lebesgueův. Význam Newtonova a Riemannova integrálu zůstává ve sféře didaktiky.

Věta 2.8 (Vztah mezi Newtonovým a Lebesgueovým integrálem). *Nechť f je nezáporná spojitá funkce na intervalu (a, b) . Potom $(N) - \int_a^b f(x) dx$ konverguje, právě když konverguje Lebesgueův integrál funkce f . V tom případě mají oba integrály společnou hodnotu.*

Věta 2.9 (Vztah mezi Riemannovým a Lebesgueovým integrálem). *Nechť f je Riemannovsky integrovatelná funkce na $[a, b]$. Potom Lebesgueův integrál funkce f od a do b konverguje a je roven integrálu Riemannovu.*

2.2. Fubiniova věta

Lemma 2.10. *Nechť $n, m \in \mathbb{N}$ a $E \subset \mathbb{R}^n$, $F \subset \mathbb{R}^m$ jsou Lebesgueovsky měřitelné množiny. Pak $E \times F$ je Lebesgueovsky měřitelná množina a $\lambda^{n+m}(E \times F) = \lambda^n(E) \cdot \lambda^m(F)$, kde definujeme $0 \cdot \infty = 0$.*

Definice. Nechť $E \subset X \times Y$. Značíme

$$\begin{aligned} E^{x,*} &:= \{y \in Y; (x, y) \in E\}, & x \in X, \\ E^{*,y} &:= \{x \in X; (x, y) \in E\}, & y \in Y. \end{aligned}$$

Tyto množiny se nazývají řezy.

Věta 2.11 (Fubiniova věta). *Nechť $n, m \in \mathbb{N}$, $E \subset \mathbb{R}^{n+m}$ je Lebesgueovsky měřitelná množina a $f : E \rightarrow \mathbb{R}$ je Lebesgueovsky měřitelná funkce. Předpokládejme, že integrál*

$$\int_M f(x, y) d\lambda^{n+m}$$

má smysl. Potom všechny integrály níže mají smysl a platí

$$\int_E f d\lambda^{n+m} = \int_{\mathbb{R}^n} \left(\int_{E^{x,*}} f(x, y) d\lambda^m(y) \right) d\lambda^n(x) = \int_{\mathbb{R}^m} \left(\int_{E^{*,y}} f(x, y) d\lambda^n(x) \right) d\lambda^m(y). \quad (2.1)$$

Speciálně, je-li $f \geq 0$ nebo je jeden z integrálů

$$\int_E |f| d\lambda^{n+m}, \quad \int_{\mathbb{R}^n} \left(\int_{E^{x,*}} |f(x, y)| d\lambda^m(y) \right) d\lambda^n(x), \quad \int_{\mathbb{R}^m} \left(\int_{E^{*,y}} |f(x, y)| d\lambda^n(x) \right) d\lambda^m(y)$$

konečný, pak platí (2.1).

2.3. Věta o substituci

Definice. Nechť $G \subset \mathbb{R}^n$ je otevřená množina a $\varphi_i \in \mathcal{C}^1(G)$, $i = 1, \dots, n$. Uvažujme funkci $\varphi = (\varphi_1, \dots, \varphi_n) : G \rightarrow \mathbb{R}^n$. Pak *Jacobiho matice zobrazení φ v bodě t je matice*

$$\left(\frac{\partial \varphi_i}{\partial x_j}(t) \right)_{i,j=1}^n.$$

Pokud má Jacobiho matice zobrazení φ v každém bodě $t \in G$ hodnotu n , pak řekneme, že φ je *regulární* a determinant Jacobiho matice nazýváme *jakobiánem* zobrazení φ v bodě t a značíme jej $J_\varphi(t)$.

Věta 2.12 (O substituci). *Nechť $G \subset \mathbb{R}^n$ je otevřená množina a $\varphi : G \rightarrow \mathbb{R}^n$ je prosté regulární zobrazení. Nechť f je funkce na $E \subset \varphi(G)$. Potom*

$$\int_E f(x) d\lambda^n(x) = \int_{\varphi^{-1}(E)} f(\varphi(t)) |J_\varphi(t)| d\lambda^n(t),$$

pokud alespoň jedna strana má smysl.

Věta 2.13 (o polárních souřadnicích). *Nechť $G = \{(r, \alpha) \in \mathbb{R}^2; r > 0, \alpha \in (-\pi, \pi)\}$ a zobrazení $\varphi : G \rightarrow \mathbb{R}^2$ je dáno předpisem $\varphi(r, \alpha) := (r \cos \alpha, r \sin \alpha)$, $(r, \alpha) \in G$. Pak φ je prosté regulární zobrazení a $|J_\varphi(r, \alpha)| = r$ pro $(r, \alpha) \in G$. Je-li $E \subset \mathbb{R}^2$ a f funkce na E , pak*

$$\int_E f(x, y) d\lambda^2(x, y) = \int_{G \cap \varphi^{-1}(E)} r \cdot f(r \cos \alpha, r \sin \alpha) d\lambda^2(r, \alpha),$$

má-li alespoň jedna strana rovnosti smysl.

Věta 2.14 (o válcových souřadnicích). *Nechť $G = \{(r, \alpha, z) \in \mathbb{R}^3; r > 0, \alpha \in (-\pi, \pi)\}$ a zobrazení $\varphi : G \rightarrow \mathbb{R}^3$ je dáno předpisem $\varphi(r, \alpha, z) := (r \cos \alpha, r \sin \alpha, z)$, $(r, \alpha, z) \in G$. Pak φ je prosté regulární zobrazení a $|J_\varphi(r, \alpha)| = r$ pro $(r, \alpha, z) \in G$. Je-li $E \subset \mathbb{R}^3$ a f funkce na E , pak*

$$\int_E f(x, y, z) d\lambda^3(x, y, z) = \int_{G \cap \varphi^{-1}(E)} r \cdot f(r \cos \alpha, r \sin \alpha, z) d\lambda^3(r, \alpha, z),$$

má-li alespoň jedna strana rovnosti smysl.

Věta 2.15 (o sférických souřadnicích). *Nechť $G = \{(r, \alpha, \beta) \in \mathbb{R}^3; r > 0, \alpha \in (-\pi, \pi), \beta \in (-\pi/2, \pi/2)\}$ a zobrazení $\varphi : G \rightarrow \mathbb{R}^3$ je dáno předpisem $\varphi(r, \alpha, \beta) := (r \cos \alpha \cos \beta, r \sin \alpha \cos \beta, r \sin \beta)$, $(r, \alpha, \beta) \in G$. Pak φ je prosté regulární zobrazení a $|J_\varphi(r, \alpha, \beta)| = r^2 \cos \beta$ pro $(r, \alpha, \beta) \in G$. Je-li $E \subset \mathbb{R}^3$ a f funkce na E , pak*

$$\int_E f(x, y, z) d\lambda^3(x, y, z) = \int_{G \cap \varphi^{-1}(E)} r^2 \cos \beta \cdot (r \cos \alpha \cos \beta, r \sin \alpha \cos \beta, r \sin \beta) d\lambda^3(r, \alpha, \beta),$$

má-li alespoň jedna strana rovnosti smysl.

2.4. Prohození integrálu a limity, integrálu a řady

V celé této sekci je (X, \mathcal{A}, μ) prostor s mírou.

Definice. *Nechť E je množina a pro $j \in \mathbb{N}$ je $f_j : E \rightarrow \mathbb{R}$ funkce. Řekneme, že posloupnost $\{f_j\}_{j=1}^\infty$ konverguje skoro všude na E k funkci $f : E \rightarrow \mathbb{R}$, pokud $E \in \mathcal{A}$ a existuje $F \subset E$ taková, že $f_j|_F \rightarrow f|_F$ a $\lambda^n(E \setminus F) = 0$.*

Řekneme, že $\sum_{j=1}^\infty f_j$ konverguje skoro všude na E , pokud posloupnost částečných součtů $\{\sum_{j=1}^N f_j\}_{N=1}^\infty$ konverguje skoro všude na E .

Věta 2.16 (Leviho věta). *Nechť $E \in \mathcal{A}$ a pro $j \in \mathbb{N}$ je $f_j : E \rightarrow \mathbb{R}$ měřitelná funkce. Nechť posloupnost funkcí $\{f_j\}_{j=1}^\infty$ bodově konverguje na E a splňuje $\int_E f_1 d\mu > -\infty$ a $f_1 \leq f_2 \leq \dots$. Pak*

$$\int_E \lim_{j \rightarrow \infty} f_j d\mu = \lim_{j \rightarrow \infty} \int_E f_j d\mu.$$

Věta 2.17 (Lebesgueova věta). *Nechť $E \in \mathcal{A}$ a pro $j \in \mathbb{N}$ je $f_j : E \rightarrow \mathbb{R}$ měřitelná funkce. Nechť posloupnost funkcí $\{f_j\}_{j=1}^\infty$ konverguje bodově skoro všude na E . Nechť existuje integrovatelná funkce $g : E \rightarrow \mathbb{R}$ (takzvaná majoranta) taková, že*

$$|f_j(x)| \leq g(x), \quad j \in \mathbb{N}, x \in E.$$

Pak

$$\int_E \lim_{j \rightarrow \infty} f_j d\mu = \lim_{j \rightarrow \infty} \int_E f_j d\mu.$$

Důsledek 2.18 (Lebesgueova věta pro řady). *Nechť $E \in \mathcal{A}$ a pro $j \in \mathbb{N}$ je $f_j : E \rightarrow \mathbb{R}$ měřitelná funkce. Nechť $\sum_{j=1}^\infty f_j$ konverguje skoro všude na E . Nechť existuje integrovatelná funkce $g : E \rightarrow \mathbb{R}$ (takzvaná majoranta) taková, že*

$$\left| \sum_{j=1}^N f_j(x) \right| \leq g(x), \quad N \in \mathbb{N}, x \in E.$$

Pak

$$\int_E \sum_{j=1}^\infty f_j d\mu = \sum_{j=1}^\infty \int_E f_j d\mu.$$

Důsledek 2.19. Necht $E \in \mathcal{A}$ a pro $j \in \mathbb{N}$ je $f_j : E \rightarrow \mathbb{R}$ měřitelná funkce. Necht je splněna jedna z následujících podmínek

- (i) $f_j = aq^j$, kde a, q jsou měřitelné funkce, $|q| < 1$ a $\int_E \frac{a}{1-q} d\mu$ konverguje
- (ii) $\sum_j \int_E |f_j| d\mu < \infty$ nebo $\int_E \sum_j |f_j| d\mu < \infty$,
- (iii) $f_j = (-1)^j h_j$, $h_j \rightarrow 0$, $h_1 \geq h_2 \geq h_3 \geq \dots \geq 0$ a $\int_E h_1 d\mu < \infty$

Pak řada $\sum_{j=1}^{\infty} f_j$ konverguje skoro všude a platí

$$\int_E \sum_{j=1}^{\infty} f_j d\mu = \sum_{j=1}^{\infty} \int_E f_j d\mu.$$

2.5. Integrály závislé na parametru

V celé této sekci je (X, \mathcal{A}, μ) prostor s mírou.

Věta 2.20 (Spojitost integrálu závislého na parametru). Necht $E \in \mathcal{A}$, $a \in \mathbb{R}^n$ a necht U je otevřená množina obsahující bod a . Necht funkce $f : U \times E \rightarrow \mathbb{R}$ má následující vlastnosti:

- (i) Pro skoro všechna $x \in E$ je funkce $U \ni t \mapsto f(t, x)$ spojitá v a ,
- (ii) pro všechna $t \in U$ je funkce $E \ni x \mapsto f(t, x)$ měřitelná,
- (iii) existuje integrovatelná funkce g na E tak, že pro všechna $t \in U$ a $x \in E$ je $|f(t, x)| \leq g(x)$.

Potom pro všechna $t \in U$ je $E \ni x \mapsto f(t, x)$ integrovatelná a funkce

$$F(t) := \int_E f(t, x) d\mu(x), \quad t \in U$$

je spojitá v bodě a .

Věta 2.21 (Derivace integrálu závislého na parametru). Necht $E \in \mathcal{A}$ a $I \subset \mathbb{R}$ je otevřený interval. Necht funkce $f : I \times E \rightarrow \mathbb{R}$ má následující vlastnosti:

- (i) Pro skoro všechna $x \in E$ má funkce $I \ni t \mapsto f(t, x)$ vlastní derivaci na celém intervalu I ,
- (ii) pro všechna $t \in I$ je funkce $E \ni x \mapsto f(t, x)$ měřitelná,
- (iii) existuje integrovatelná funkce g na E tak, že pro všechna $t \in I$ a $x \in E$ je $\left| \frac{\partial f}{\partial t}(t, x) \right| \leq g(x)$,
- (iv) existuje $t_0 \in I$ tak, že funkce $E \ni x \mapsto f(t_0, x)$ je integrovatelná.

Pak pro všechna $t \in I$ je funkce $E \ni x \mapsto f(t, x)$ integrovatelná, funkce

$$F(t) := \int_E f(t, x) d\mu(x), \quad t \in I$$

má vlastní derivaci na celém intervalu I a platí

$$F'(t) = \int_E \frac{\partial f}{\partial t}(t, x) d\mu(x), \quad t \in I.$$

Definice. Funkci *Gamma* definujeme na intervalu $(0, \infty)$ předpisem

$$\Gamma(s) := \int_0^{\infty} e^{-x} x^{s-1} dx, \quad s \in (0, \infty).$$

Funkci *Beta* definujeme na $(0, \infty) \times (0, \infty)$ předpisem

$$B(p, q) := \int_0^1 x^{p-1} (1-x)^{q-1} dx, \quad (p, q) \in (0, \infty).$$

Tvrzení 2.22 (Vlastnosti funkce Gamma). (i) $\Gamma(s) \in (0, \infty)$, $s \in (0, \infty)$;

(ii) $\Gamma(1) = 1$ a pro každé $s \in (0, \infty)$ platí $\Gamma(s+1) = s\Gamma(s)$. Speciálně, $\Gamma(n+1) = n!$ pro každé $n \in \mathbb{N}$;

(iii) $\Gamma \in C^k(0, \infty)$, $k \in \mathbb{N}$;

(iv) Γ je ryze konvexní na $(0, \infty)$;

(v) $\lim_{s \rightarrow 0^+} \Gamma(s) = \lim_{s \rightarrow \infty} \Gamma(s) = +\infty$;

(vi) $\Gamma(\frac{1}{2}) = \sqrt{\pi}$.

Tvrzení 2.23 (Vlastnosti funkce Beta). (i) Pro každé $p, q \in (0, \infty)$ máme $B(p, q) \in (0, \infty)$;

(ii) pro každé $p, q \in (0, \infty)$ máme $pB(p, q+1) = qB(p+1, q)$;

(iii) pro každé $p, q \in (0, \infty)$ máme $B(p, q) = \frac{\Gamma(p)\Gamma(q)}{\Gamma(p+q)}$ (speciálně $B(p, q) = B(q, p)$);

(iv) $B \in C^k((0, \infty) \times (0, \infty))$, $k \in \mathbb{N}$;

(v) $B(1-s, s) = \Gamma(s)\Gamma(1-s) = \frac{\pi}{\sin \pi s}$, $s \in (0, 1)$.

Tvrzení 2.24 (objem n -rozměrné koule). Nechť je dána n -rozměrná koule $B(0, R) \subset \mathbb{R}^n$. Pak $\lambda^n(B(0, R)) = \frac{\pi^{n/2}}{\Gamma(1+n/2)} R^n$.

Tvrzení 2.25 (Stirlingův vzorec).

$$\lim_{s \rightarrow \infty} \frac{1}{\sqrt{s}} \left(\frac{e}{s}\right)^s \Gamma(s+1) = \sqrt{2\pi}.$$

3. Fourierovy řady

Definice. Funkce $\sum_{n=0}^k (a_n \cos(nx) + b_n \sin(nx))$ se nazývá *trigonometrický polynom*.

Řada $\sum_{n=0}^{\infty} (a_n \cos(nx) + b_n \sin(nx))$ se nazývá **trigonometrická řada**.

Tvrzení 3.1. (i) Jsou-li $f, g \in \{1, \cos x, \sin x, \cos 2x, \sin 2x, \dots\}$ a $f \neq g$, pak $\int_{-\pi}^{\pi} fg = 0$.

$$(ii) \int_{-\pi}^{\pi} 1 \cdot 1 dx = 2\pi, \quad \int_{-\pi}^{\pi} \cos(nx) \cos(nx) dx = \int_{-\pi}^{\pi} \sin(nx) \sin(nx) dx = \pi, \quad n \in \mathbb{N}.$$

Značení. Množinu všech 2π -periodických reálných funkcí, které jsou integrovatelné na intervalu $[0, 2\pi]$ budeme značit $\mathcal{P}([0, 2\pi])$.

Definice. Necht' f je reálná funkce definovaná na $(-\pi, \pi)$. Čísla

$$a_n = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(x) \cos(nx) dx \quad \text{pro } n = 0, 1, 2, \dots$$

$$b_n = \frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f(x) \sin(nx) dx \quad \text{pro } n = 1, 2, \dots$$

se nazývají *Fourierovy koeficienty* funkce f .

Řada

$$Sf(x) := \frac{a_0}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} (a_n \cos(nx) + b_n \sin(nx)), \quad x \in \mathbb{R}$$

se nazývá *Fourierova řada* funkce f . Budeme tuto skutečnost značit

$$f(x) \approx \frac{a_0}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} (a_n \cos(nx) + b_n \sin(nx)).$$

Pro $N \in \mathbb{N} \cup \{0\}$ dále definujeme *částečný součet Fourierovy řady funkce f* předpisem

$$S_N f(x) := \frac{a_0}{2} + \sum_{n=1}^N (a_n \cos(nx) + b_n \sin(nx)), \quad x \in \mathbb{R}.$$

Tvrzení 3.2. Necht' $f \in \mathcal{P}([0, 2\pi])$ a máme posloupnosti $(a_n)_{n=0}^{\infty}, (b_n)_{n=1}^{\infty}$ splňující, že

$$\frac{a_0}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} (a_n \cos(nx) + b_n \sin(nx)) = f(x), \quad x \in \mathbb{R},$$

přičemž řada nalevo je *stejně konvergentní*. Pak a_0, a_n, b_n ($n \in \mathbb{N}$) jsou *Fourierovy koeficienty* funkce f .

Poznámka. Je-li funkce $f \in \mathcal{P}([0, 2\pi])$ lichá (resp. sudá), platí totéž o každé z funkcí $f(x) \cos(nx)$, zatímco všechny funkce $f(x) \sin(nx)$ jsou sudé (resp. liché). Vidíme tedy, že pokud je funkce f lichá, pak $a_n = 0, n \geq 0$ a $b_n = \frac{2}{\pi} \int_0^{\pi} f(x) \sin(nx)$. Pokud je funkce f sudá, pak $b_n = 0, n \geq 1$ a $a_n = \frac{2}{\pi} \int_0^{\pi} f(x) \cos(nx), n \geq 0$.

Pokud je $a_n = 0, n \geq 0$ (resp. $b_n = 0, n \geq 1$), hovoříme někdy o *liché* nebo *sinové* (resp. *sudé* nebo *cosinové*) Fourierově řadě funkce f .

Poznámka. Každou funkci f definovanou na intervalu I délky 2π splňující $\int_I f < \infty$ lze periodicky rozšířit na $f \in \mathcal{P}([0, 2\pi])$; Fourierovu řadu takto rozšířené funkce někdy nazýváme *Fourierovou řadou funkce f v intervalu I* .

Podobně lze každou funkci f definovanou v intervalu $(0, \pi)$ splňující $\int_0^{\pi} f < \infty$ rozšířit jak na lichou, tak i na sudou funkci z $\mathcal{P}([0, 2\pi])$. Příslušnou Fourierovu řadu nazýváme *lichou resp. sudou Fourierovou řadou funkce f* . Analogickou terminologií můžeme použít pro funkce definované na intervalu $(-\pi, 0)$.

Poznámka. Z výsledků o 2π -periodických funkcích dostáváme automaticky výsledky o C -periodických funkcích ($C > 0$). Vskutku, máme-li C -periodickou funkci $f(x)$, pak předpis $g(x) := f(Cx/2\pi)$ definuje funkci 2π -periodickou a teorii můžeme aplikovat na funkci g . Fourierovy koeficienty funkce f jsou pak definovány jako

$$a_n = \frac{2}{C} \int_{-C/2}^{C/2} f(x) \cos(2\pi nx/C) dx, \quad b_n = \frac{2}{C} \int_{-C/2}^{C/2} f(x) \sin(2\pi nx/C) dx.$$

Fourierova řada funkce f je řada

$$\frac{a_0}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} (a_n \cos(2\pi nx/C) + b_n \sin(2\pi nx/C)).$$

Definice. Ať $[a, b] \subset \mathbb{R}$ je interval. Funkce $f : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ se nazývá *po částech hladká*, jestliže existují body $a = p_0 < p_1 < \dots < p_n = b$ takové, že $f \in \mathcal{C}^1([p_{i-1}, p_i])$ (tj. pro každé $i = 1, \dots, n$ je $f \in \mathcal{C}([p_{i-1}, p_i])$, derivace funkce f je spojitá funkce na (p_{i-1}, p_i) a má v krajních bodech vlastní jednostranné limity).

Funkce $f : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ se nazývá *po částech monotónní*, jestliže existují body $a = p_0 < p_1 < \dots < p_n = b$ takové, že f je na každém intervalu $[p_{i-1}, p_i]$ monotónní.

Značení. Necht' $a \in \mathbb{R}$ a f je reálná funkce definovaná na nějakém okolí bodu a . Značíme

$$f(a+) := \lim_{x \rightarrow a^+} f(x), \quad f(a-) := \lim_{x \rightarrow a^-} f(x),$$

pokud tyto limity existují.

Věta 3.3 (Konvergence Fourierovy řady). *Necht' $f \in \mathcal{P}([0, 2\pi])$, $(a, b) \subset \mathbb{R}$ a $f|_{[a, b]}$ je po částech hladká nebo po částech monotónní. Pak pro každé $x \in (a, b)$ platí $Sf(x) = \frac{f(x+) + f(x-)}{2}$.*

Navíc, pokud je tato funkce spojitá na (a, b) , pak Fourierova řada stejnoměrně konverguje na každém uzavřeném intervalu ležícím uvnitř (a, b) . Speciálně, je-li $b - a > 2\pi$, pak Fourierova řada funkce f stejnoměrně konverguje v celém \mathbb{R} .

Věta 3.4 (Parsevalova rovnost). *Necht' $\int_{-\pi}^{\pi} f^2(x) dx$ konverguje. Pak*

$$\frac{1}{\pi} \int_{-\pi}^{\pi} f^2(x) dx = \frac{a_0^2}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} (a_n^2 + b_n^2),$$

kde a_0, a_n, b_n ($n \in \mathbb{N}$) jsou Fourierovy koeficienty funkce f .

Věta 3.5 (Primitivní funkce pomocí Fourierových koeficientů). *Necht' $f \in \mathcal{P}([0, 2\pi])$ a necht' $f(x) \approx \frac{a_0}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} (a_n \cos(nx) + b_n \sin(nx))$. Uvažme funkci $F(x) = \int_0^x f(t) dt - \frac{1}{2}a_0x$, $x \in \mathbb{R}$. Pak $F \in \mathcal{P}([0, 2\pi])$, Fourierova řada funkce F je určena jako*

$$F(x) \approx \sum_{n=1}^{\infty} \frac{b_n}{n} + \sum_{n=1}^{\infty} \frac{-b_n \cos(nx) + a_n \sin(nx)}{n}.$$

a tato řada stejnoměrně konverguje k funkci F na $(-\infty, \infty)$.

Speciálně,

(i) *pokud jsou všechny Fourierovy koeficienty funkce f nulové, pak $f = 0$ skoro všude;*

(ii) *platí*

$$\int_0^x f(t) dt = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{b_n}{n} + \sum_{n=1}^{\infty} \frac{-b_n \cos(nx) + (a_n + (-1)^{n+1}a_0) \sin(nx)}{n}, \quad x \in \mathbb{R} \quad (3.1)$$

a Fourierova řada funkce $[-\pi, \pi] \ni x \mapsto \int_0^x f(t) dt$ konverguje a je určena vzorcem (3.1).

(iii) *pokud je funkce f spojitá na intervalu $(a, b) \subset [-\pi, \pi]$, pak funkce $(a, b) \ni x \mapsto \int_0^x f(t) dt$ (popsaná dvěma různými vzorci výše) je primitivní funkce k f na (a, b) .*

Věta 3.6 (Derivace Fourierovy řady). *Necht' $f \in \mathcal{P}([0, 2\pi])$ a $f \in \mathcal{C}^1(-\pi, \pi)$ a necht' $f(x) \approx \frac{a_0}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} (a_n \cos(nx) + b_n \sin(nx))$. Necht' $\int_{-\pi}^{\pi} |f'(x)| dx < \infty$. Pak Fourierova řada pro f' se získá z Fourierovy řady pro f derivací člen po členu, tj.*

$$f'(x) \approx \sum_{n=1}^{\infty} (-na_n \sin(nx) + nb_n \cos(nx)).$$